

XI Jornades Catalunya Futura

30 d'octubre
de 2025

Món Sant Benet

El futur sociodemogràfic de Catalunya. Polítiques i propostes per a una societat en transformació

Presentació

Catalunya ha experimentat un creixement demogràfic extraordinari des de principis del segle XX, fins a assolir els vuit milions d'habitants actuals. Aquesta evolució, però, no ha estat ni lineal ni homogènia, i configura a dia d'avui un panorama complex marcat per grans contrastos.

D'una banda, el país registra un creixement natural negatiu des del 2018, amb una taxa de $-1,7^1$. La fecunditat és una de les més baixes del món des dels anys noranta —amb només 1,08 fills per dona²— i l'edat d'inici de la maternitat s'endarrereix fins als 31,6 anys³, molt per sobre de la mitjana europea. Alhora, l'esperança de vida continua augmentant i se situa entre les més elevades a escala internacional, en 80,6 anys per als homes i 86,06 per a les dones⁴. Aquests dos fenòmens han provocat un fort envelliment de la població, i, durant les dues darreres dècades, la piràmide demogràfica catalana ha esdevingut un romboide amb una base prima, malgrat els grans fluxos migratoris.

D'altra banda, Catalunya presenta un creixement migratori notable, amb un valor del 19,5%⁵, molt superior al que, en l'actualitat, presenten França (6%) o Itàlia (7%), però inferior al d'Alemanya (31%)⁶. A diferència del passat, en què la major part de la migració provenia d'altres indrets de l'Estat espanyol, avui dia és principalment d'origen internacional. A hores d'ara, 1,4 milions de persones empadronades al país han nascut a l'estranger, el que representa el 18% de la població⁷. Aquest col·lectiu, procedent de gairebé totes les regions del món, contribueix decisivament a la diversitat social, cultural i econòmica del territori.

Aquestes dinàmiques comporten reptes de gran abast. Catalunya presenta una forta concentració demogràfica: l'àrea metropolitana de Barcelona acull prop del 42% dels habitants en només un 2% del territori. Aquesta densitat urbana del litoral contrasta amb el despoblament progressiu de moltes zones

de l'interior, on centenars de municipis —molts amb menys de 500 habitants— afronten una manca de serveis bàsics i d'oportunitats laborals. Aquest desequilibri territorial genera tensions en l'accés a l'habitatge, en la mobilitat quotidiana i en la connectivitat entre regions, i posa a prova la capacitat dels serveis públics per garantir, en el context de l'emergència climàtica, una cobertura equitativa, eficient i ambientalment sostenible arreu del país.

En paral·lel, la diversificació creixent de la societat planteja nous desafiaments en matèria de cohesió, que es veuen agreujats per la realitat d'un país on el 24,4% de la població es troba en risc de pobresa o exclusió social⁸. La llengua, l'educació i la formació al llarg de la vida, juntament amb el mercat laboral, constitueixen àmbits clau on calen respostes integradores. El desajust entre les competències que ofereixen les universitats i les que demanda el teixit productiu; la inclusió dels col·lectius vulnerables; la precarització de les condicions de treball —que afecta especialment els joves, fortament condicionats per la sobrequalificació—; les dificultats de conciliació que afronten moltes dones, sobretot les mares, tot i la millora de la seva taxa d'ocupació; les necessitats d'atracció i retenció de talent; i les transicions digitals i verdes —que requereixen nous perfils professionals i processos de reciclatge i requalificació— són qüestions urgents que demanen una acció coordinada.

A tot plegat s'hi suma l'envelliment progressiu de la població, que exigeix repensar els models de salut comunitària i la viabilitat del sistema de pensions. Les projeccions estadístiques calculen que, cap a l'any 2050, la despesa en pensions serà del 16% del PIB, mentre que en el moment present és del 11%⁹.

Amb la voluntat d'abordar aquests reptes des d'una mirada estratègica, les **XI Jornades Catalunya Futura** se celebraran al **Món Sant Benet (Sant Fruitós de Bages)**, amb el títol ***El futur sociodemogràfic de Catalunya. Polítiques i propostes per a una societat en transformació***. A partir de les projeccions de població elaborades per l'Idescat —que contemplen tres escenaris d'evolució futura en funció de diferents comportaments de mortalitat, fecunditat i migració—, al llarg de les diferents sessions de treball programades s'analitzaran els impactes i identificaran línies d'acció en diversos àmbits.

Com en edicions anteriors, les Jornades volen ser un espai de reflexió rigorosa i de diàleg constructiu, capaç de generar diagnòstics i visions de futur compartits. Amb la participació d'agents de la quàdruple hèlix —universitats, administració pública, empreses i organitzacions de la societat civil—, l'esdeveniment contribuirà a reforçar les aliances institucionals i a establir una agenda comuna que orienti les polítiques públiques i proposi iniciatives i projectes intersectorials per a una Catalunya més cohesionada, resilient i preparada per als reptes del demà.

Sobre la Plataforma CTI

La Plataforma Coneixement, Territori i Innovació (Plataforma CTI) és una iniciativa pionera que promou el progrés social, la competitivitat econòmica i la vitalitat cultural de Catalunya per mitjà de la cooperació estable entre les administracions públiques, les empreses, les universitats i les organitzacions de la societat civil. Creada l'any 2013 per l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), amb el suport del Govern de la Generalitat de Catalunya, el Foment del Treball, la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC) i la Fundació "la Caixa", la Plataforma CTI compta avui dia amb la col·laboració de diverses institucions, empreses i entitats establertes al territori, i ha esdevingut un node estratègic d'anàlisi i de treball entre els actors per a avançar junts vers una societat del coneixement.

Entre les activitats organitzades anualment per la Plataforma CTI, destaquen les **Jornades Catalunya Futura**, concebudes com un espai de trobada, de reflexió i de diàleg d'alt valor estratègic, restringit a la participació d'aproximadament quaranta autoritats acadèmiques, responsables polítics, directius del món empresarial i representants de la societat civil. Aquestes jornades tenen continuïtat en els **Seminaris Catalunya Futura**, que són oberts al públic i cerquen promoure la discussió i l'intercanvi d'experiències i de bones pràctiques entre els agents, amb el suport d'experts de primer nivell en els àmbits del coneixement i la innovació, tant del context nacional com de l'internacional.

1. Idescat. Creixement natural de la població. Catalunya. 2023.
2. Idescat. Indicador conjuntural de fecunditat (Fills per dona). Catalunya. 2024.
3. Idescat. Edat mitjana al primer fill. Catalunya. 2024.
4. Idescat. Esperança de vida en néixer. Catalunya. 2029-2023.
5. Idescat. Creixement migratori. Catalunya. 2022.
6. Eurostat. Migration to and from the EU. 2022
7. Idescat, a partir del Cens anual de població de l'INE. Població a 1 de gener. Total i estrangera. Catalunya. 2024.
8. Idescat. Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE - Estratègia UE 2020). Catalunya. 2024.
9. Institut Espanyol d'Estadística. Taules de pensions. 2021.

Programa

Dijous, 30 d'octubre de 2025

Jornada de matí **(Sala Gran Montserrat)**

8.30 h

Espai de trobada i cafè

9.00 h

Sessió d'obertura de les **XI Jornades Catalunya Futura**

- **Laia de Nadal**, presidenta de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) i rectora de la Universitat Pompeu Fabra (UPF)
- **Josep Ollé**, director de l'Observatori Social de la Fundació "la Caixa"

9.10 h

Introducció a la temàtica **de les Jornades**

- Conductors de les Jornades: **Mariona Lozano**, investigadora del Centre d'Estudis Demogràfics (CED) i **Pau Mas**, consultor especialista en polítiques públiques i relacions institucionals

9.20 h

Sessió inicial. **La demografia catalana:** **tendències actuals** **i perspectives de futur**

- Ponència principal a càrrec d'**Albert Esteve**, director del Centre d'Estudis Demogràfics (CED), i debat obert entre els assistents

10.30 h

Pausa cafè

Amb paraules de benvinguda a càrrec de **Lluís Farrés**, director de Ciència, Educació i Recerca de la Fundació Catalunya La Pedrera

11.15 h

Sessions de treball paral·leles:

Sessió paral·lela I **L'educació i la formació al llarg** **de la vida davant els nous** **escenaris sociodemogràfics** **(Espai Sotateulada)**

Ponents:

- **Sheila González Motos**, professora del Departament de Ciència Política de la Universitat de Barcelona (UB)
- **Neus Pons**, directora gerent de la Fundació BCN Formació Professional

Moderació: **Albert Esteve**

Sessió paral·lela II **L'evolució sociodemogràfica** **i els impactes sobre el mercat** **de treball** **(Espai Can Riera 3)**

Ponents:

- **Ciriaco Hidalgo Salgado**, president del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (CTESC)
- **Joan Torrent**, catedràtic dels Estudis d'Economia i Empresa de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

Moderació: **Mariona Lozano**

Sessió paral·lela III Impactes socials i polítiques públiques per a una societat que envelleix (Sala Gran Montserrat)

Ponents:

- **Montserrat Gea**, directora de la Càtedra UdL-ASISA en Salut, Educació i Qualitat de Vida del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de Lleida (UdL)
- **Maria Gutiérrez-Domènech**, coordinadora de recerca en ciències socials de l'Observatori de la Fundació "la Caixa"

Moderació: **Pau Mas**

13.15 h

Dinar (Espai Antiga Fàbrica)

Jornada de tarda (Sala Gran Montserrat)

15.00 h

Sessió plenària. Evolució sociodemogràfica i reptes socials a Catalunya: debat sobre equitat, desigualtats i habitatge en un context d'emergència climàtica

Ponents:

- **Quim Brugué**, catedràtic de Ciència Política de la Universitat de Girona (UdG)
- **Maria Sisternas**, arquitecta i coordinadora de l'Àrea de Transició Ecològica i Àrea Urbana de l'Ajuntament de Girona
- **Adolf Sotoca**, professor del Departament d'Urbanisme, Territori i Paisatge de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

Moderació del debat: **Mariona Lozano**

16.30 h

Pausa café

16:45 h

Sessió plenària. Polítiques i propostes per a la sostenibilitat de l'estat del benestar i la competitivitat a Catalunya

Ponents:

- **Guillem López Casasnovas**, catedràtic d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra (UPF)
- **Jaume Baró**, secretari d'Empresa i Competitivitat del Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya (pdg)

Moderació del debat: **Pau Mas**

18.15 h

Sessió de cloenda de les Jornades

- **Núria Montserrat**, consellera de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya (pdg)

18.30 h

Fi de les Jornades

**Plataforma Coneixement Territori i Innovació
(Plataforma CTI)**

info@plataformacti.cat

www.plataformacti.cat

Carrer Girona 34, interior
08010 Barcelona

Institucions promotores:

Institucions col·laboradores:

